

► Jouw waterschap Rijnland

Verkiezingsprogramma
Algemeen bestuur 2023-2027

Inhoudsopgave

Jouw waterschap: Rijnland	3
Jouw waterschap werkt aan...	
...droge voeten	5
...ruimte voor water	6
...voldoend water en water voor later	7
...betaalbaar en dienstbaar water	9

► Jouw waterschap: Rijnland

In Rijnland maakt de VVD zich sterk voor:

Meer samenwerking.

- Met de huidige uitdagingen op het gebied van woningbouw, natuurbehoud en stikstof ontstaan er tegenstrijdige belangen tussen partijen.
- Voldoende water en innovatief waterbeheer zijn cruciaal bij het ontwikkelen van bijvoorbeeld nieuwe woonlocaties. Veiligheid, droge voeten en voldoende schoon water zijn de verantwoordelijkheid van het Waterschap.
- De VVD wil dat de Waterschappen vanaf het begin actief worden betrokken bij gebiedsontwikkeling om, met hun expertise van waterbeheer, de waterveiligheid te kunnen garanderen.

Een doelmatige organisatie.

- Om de taken op een goede en efficiënte manier uit te kunnen voeren heeft Rijnland een robuuste en doelmatige organisatie nodig. De huidige krapte op de arbeidsmarkt, de stijgende kosten en tekorten bij bouwers zorgen ervoor dat niet alle projecten optimaal kunnen worden uitgevoerd.
- De VVD wil een Rijnland dat er alles aan doet om talent aan te trekken en te behouden.

Verantwoord beleid.

- De klimaatverandering dwingt ons om meer maatregelen te nemen. Dit gaat logischerwijs gepaard met een stijging van de kosten voor het Waterschap. Om de taken van het waterschap goed uit te kunnen voeren, zijn voldoende financiële middelen nodig. Naast een kritische blik op uitgaven, accepteert de VVD een redelijke stijging van de lasten voor de burger, en vraagt voor grote projecten, waar nodig, een aanvullende bijdrage van Rijk, Provincie en gemeente(n).

Ruimte voor innovatie.

- Het Waterschap heeft veel kennis en expertise in huis op het gebied van waterbeheer. Om de klimaatverandering aan te kunnen is verdere innovatie noodzakelijk.
- De VVD wil meer ruimte voor samenwerking met het bedrijfsleven en de wetenschap om tot slimme en betaalbare oplossingen te komen. We varen daarin een eigen koers: beter iets meer tijd nemen voor de beste oplossing dan de waan van de dag volgen.

Doorgaan op de ingeslagen weg.

- De VVD heeft de afgelopen vier jaar meebestuurd in Rijnland en met de VVD in het dagelijks bestuur zijn vele thema's voortvarend aangepakt. Het onderhoud van dijken, keringen en gemalen is structureel aangepakt en in de keten van de waterzuivering zijn grote stappen gezet op onderhoud en vernieuwing. Er zijn waterbergingen gebouwd of in aanbouw en er is geïnvesteerd in innovatieve projecten zoals de Limes Bubble Barrier in de Rijn bij Katwijk.

- ▶ De VVD wil de komende jaren weer meebesturen. De kerntaken moeten op orde zijn en we vervolgen de weg voor een beter en doelmatiger Waterschap.

► Jouw waterschap werkt aan... droge voeten

Waterschappen hebben de plicht om mensen te beschermen tegen water. De zeespiegel stijgt en vormt een gevaar voor ons land dat voor 60% onder zeeniveau ligt. Wateroverlast komt niet meer alleen van rivieren en de zee maar ook van 'boven'. Er valt meer regen, dat ongelijkmatiger over het jaar verspreid is: natte zomers of winters, langere perioden van droogte en intensieve hoosbuien. Water dat langer in de straten blijft staan omdat riolen en waterafvoer de hoeveelheid water niet kunnen verwerken, kan leiden tot gevaarlijke situaties en schade. De belangrijkste taak voor waterschappen blijft te zorgen dat we veilig blijven voor water; droge voeten zijn primaire levensbehoeften om te kunnen wonen, werken en recreëren in ons land.

- Er moet voldoende geld zijn om Nederland te beschermen tegen zeespiegelstijging. De Waterschappen moeten voldoende middelen krijgen om 'droge voeten' te garanderen via het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Het Deltafonds zal jaarlijks verlengd moeten worden.
- Waterschappen spannen zich in om doelgericht en innovatief de dijken te versterken waar nodig is.
- Het creëren van waterberging is noodzakelijk om intensieve hoosbuien op te kunnen vangen. Het waterschap doet dit in samenwerking met provincies, gemeenten, inwoners, boeren en bedrijven.
- Voor elk gebied in Nederland is maatwerk nodig. Doel is om met inwoners en andere belanghebbenden tot een gedragen oplossing te komen.
- Dijkversterkingsprojecten bieden kansen voor toerisme, recreatie, natuur, energie en de regionale economie.
- Exoten zoals de rivierkreeft kunnen de veiligheid bedreigen door de schade aan oevers die zij veroorzaken. Daarom moeten ze worden aangepakt. Hiervoor is verandering van landelijke wetgeving noodzakelijk. Waterschappen werken samen met de landelijke overheid en de provincie om wetgeving aan te passen. Daarnaast worden uitgangspunten geformuleerd om te bepalen wanneer een diersoort een lust is en wanneer het een last wordt.

► Jouw waterschap werkt aan... ruimte voor water

Het weer wordt extremer: het klimaat verandert, met als gevolg periodes van droogte en ernstige wateroverlast. Dit kan leiden tot overlast en schade voor inwoners en bedrijven. Het is noodzakelijk om het huidige watersysteem aan te passen aan veranderende weersomstandigheden. Er is meer ruimte voor water nodig! Daarbij realiseren we ons dat ruimte schaars is; er is concurrentie voor elke vierkante meter beschikbare grond. Door het nemen van effectieve maatregelen zorgen we ervoor dat Nederland optimaal is voorbereid op overstromingen, wateroverlast, hittestress, droogte, verdroging, bodemdaling en verzilting.

- Het waterschap moet vanaf het eerste begin worden betrokken bij keuzes in de ruimtelijke omgeving. Elk gebied in Nederland heeft zijn eigen aanpak nodig en de waterschappen hebben gebiedskennis die noodzakelijk is om de juiste keuzes te maken voor de toekomst.
- Elk woningbouwproject en ieder infrastructureel werk moet voldoen aan het uitgangspunt van waterbestendigheid, ook voor toekomstige generaties. In één keer goed bespaart onze kinderen en kleinkinderen zorgen en bespaart uiteindelijk ook veel geld.
- Om het landelijk gebied toekomstbestendig te maken moeten we water de ruimte geven binnen het Nationaal Programma Landelijk gebied en zullen waterkwaliteitsdoelen een gelijkwaardige plek moeten krijgen aan andere belangen.
- Het landelijk gebied wordt klimaatbestendig door verschillende maatschappelijke opgaven slim te combineren: het watersysteem, verzilting, veenweideproblematiek, energietransitie, circulaire economie, biodiversiteit, droogte. Regionaal maatwerk is noodzakelijk in goed overleg met betrokkenen.
- Elke druppel water telt. Ook inwoners spelen een rol bij het opvangen van water. We stimuleren het afkoppelen van regenpijpen, de aanleg van blauw-groene daken op gebouwen en blauw-groene schoolpleinen, het vergroenen van tuinen ('tegel eruit, plantje erin'), wateropvang in sterk verstedelijkt gebied etc. Waterschappen werken hierbij samen met gemeenten, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven.

► **Jouw waterschap werkt aan... voldoende water en water voor later**

Een essentiële taak van waterschappen is naast droge voeten, zorgdragen voor schoon en voldoende water. Schoon water is van levensbelang om gezond en veilig te kunnen leven en moet gegarandeerd zijn. Door het nemen van (veelal) technische maatregelen hebben de waterschappen hun taken tot nu toe uitgevoerd. De grenzen aan deze technische maatregelen komen in zicht in veel gebieden in Nederland. De taak van waterschappen wordt daardoor complexer. We moeten nu stappen zetten zodat er ook water is voor later; elke druppel telt.

Voldoende water van goede kwaliteit in onze sloten, beken, meren, kanalen en rivieren is alleen mogelijk als het waterschap goed samenwerkt met alle partijen. Waterbeheer is teamsport en daar zijn we als Nederland goed in. Om kampioen te blijven en de leefbaarheid in de Nederlandse delta te behouden zullen we samenwerkingen moeten intensiveren. De VVD ziet waterschappen als de spin in het web op het gebied van kennis, denkkracht en innovatieve oplossingen. Nederland moet nog meer 'water bewust' en 'water betrokken' worden. Het is belangrijk dat inwoners en ondernemers zich ook bewust zijn van hun eigen verantwoordelijkheid.

Beter bestand tegen extremer weer.

- Het waterschap neemt bij besluitvorming en de uitvoering van de huidige taken ook maatregelen tegen extremere weersomstandigheden op als criterium.
- Om te besluiten welke maatregelen effectief zijn (o.a.. regenwater beter vast houden en opvangen) heeft het waterschap kennis nodig. Veel kennis is aanwezig, maar bij onderwerpen als droogte zijn er landen, bijvoorbeeld in Zuid-Europa die meer ervaring en kennis hebben. Waterschappen gaan hun kennis verbreden door deze ook buiten Nederland gericht op te zoeken.
- Waterschappen doen mee aan innovaties op het gebied van waterbeheer, samen met bedrijfsleven en kennisinstututen. Juist innovaties op het gebied van klimaatadaptatie worden gestimuleerd.
- Het watergebruik en de waterbeschikbaarheid moeten meer in balans komen door een heldere, gemeenschappelijk visie te ontwikkelen op het gebied van grondwater.
- Schade door droogte willen we zoveel mogelijk beperken door actief en beter samen te werken met partners. Dat doen we door het waterbewustzijn van inwoners, bedrijven en overheden te vergroten. Samen zorgen we voor een systeem dat bestand is tegen extreme weersomstandigheden om de maatschappelijke schade zo laag mogelijk te houden.

Schoon (grond-) water.

- ▶ Schoon oppervlaktewater is van levensbelang voor Nederlandse drinkwaterbedrijven, boeren en ondernemers die van schoon water afhankelijk zijn; iedereen moet zonder zorgen kunnen ondernemen, zwemmen, recreëren of vissen.
- ▶ In 2027 moet Nederland voldoen aan de Europese 'Kaderrichtlijn Water'. Deze stelt scherpe eisen aan wat wel kan en niet moet. Als badkuip van Europa, waar alle grote rivieren uitkomen, moet Nederland worden beschermd worden tegen vervuild water vanuit andere landen zodat wij niet het afvoerputje worden. Het waterschap werkt samen met de provincie, landelijke overheid en gemeenten aan schoner water. Maximale inspanning en maatwerk is nodig, waarbij de kosten en oplossingen in evenwicht zijn.
- ▶ De Europese, landelijke of wetenschappelijk (internationaal) erkende normen voor waterkwaliteit zijn de normen die we voor het waterschap hanteren. Dit geldt ook voor de afgifte van stoffen die gevaarlijk zijn voor mens of milieu.
- ▶ Bij de transitie naar schone energie hoort ook het benutten van bodemenergie en aardwarmte. Daardoor wordt in toenemende mate geboord door aardlagen en grondwaterpakketten voor het winnen van bodemenergie uit de ondiepe ondergrond. Dat geldt ook voor het boren naar dieper gelegen aard- en waterlagen voor het winnen van aardwarmte en, vooralsnog ook, voor de opslag van koolzuurgas. De VVD wil dat het waterschap bij het verlenen van de vereiste boor- en aanlegvergunningen of advisering hierover, nauwlettend oog heeft voor de nadelige gevolgen, zoals verontreiniging van het grondwater (al dan niet voor drinkwater), schade aan of uitspoeling van de beschermende aardlagenstructuur, verzakkingen en zoute kwel. Nadrukkelijk betrokkenheid voor het waterschap in samenwerking met andere vergunningverlenende overheden vindt de VVD daarom noodzakelijk.

Samenwerken aan water.

- ▶ Het waterschap moet nog beter samenwerken met andere overheden, boeren, bedrijven en inwoners. De actualiteit dwingt tot snelle actie.
- ▶ Denktanks zijn een goede manier voor kennisoverdracht tussen de waterschappen en maatschappelijke organisaties of het bedrijfsleven.
- ▶ Watergebruikers worden gestimuleerd om zuiniger om te gaan met beschikbaar water en te zorgen voor onder meer eigen waterberging door bewustwording te creëren.
- ▶ Draagvlak creëren is noodzakelijk. Bij projecten op o.a het gebied van dijkversterking of watergebiedsplannen kunnen inwoners participeren, waarbij voor elk gebied en project een andere manier van participeren ingezet kan worden.
- ▶ Het waterschap zet alle communicatiemiddelen in en werkt samen met partners als gemeenten, natuurorganisaties en bijvoorbeeld tuincentra om inwoners 'waterbewust' en 'waterbetrokken' te krijgen. Speciale aandacht is er voor kinderen en jongeren.

► Jouw waterschap werkt aan... betaalbaar en dienstbaar water

Waterschappen heffen zelf belasting bij inwoners, boeren en ondernemers voor het zuiveren van water en het onderhouden van het watersysteem. Door verantwoord om te gaan met belastinggeld werkt het waterschap als dienstbare organisatie aan betaalbaar water voor de inwoners, boeren en bedrijven die belasting betalen. De uitgaven van het waterschap moeten worden ingezet voor de uitvoering van de taken van het waterschap, nu en in de toekomst. De VVD wil een waterschap dat midden in de maatschappij staat, actief is en meer naar buiten treedt om open te communiceren met inwoners en betrokkenen. Er wordt door het waterschap helder aangegeven wat wél en niet kan op watergebied, nu en richting de toekomst. Daarbij geldt: geen onnodige regels en een positieve houding bij voorstellen die door inwoners en ondernemers voorgelegd worden aan het waterschap. Innovatie en slimme ideeën en technieken worden aangewakkerd en gesteund op het gebied van watermanagement, zodat Nederland aan de toekomst blijft werken. De waterschappen kunnen daarmee een springplank zijn voor de Nederlandse watersector.

Nederland – waterland – is rijk aan prachtige landschappen en mooie natuur. In een gezonde toegankelijke natuur kunnen mensen van water en natuur genieten. Daarnaast heeft de natuur ook ruimte nodig. Dit betekent dat het waterschap een adviserende rol kan spelen als het gaat om verschillende functies van natuurgebieden. De provincie blijft verantwoordelijk voor het aanwijzen van zwemplekken.

Betaalbaar.

- De belasting moet op een eerlijke manier worden verdeeld tussen inwoners, boeren en bedrijven. Iedereen, ook natuurorganisaties, moet meebetalen.
- De kwijtschelding moet worden afgeschaft in waterschappen waar dit nog niet het geval is. Het waterschap is verantwoordelijk voor waterbeheer, het rijk is verantwoordelijk voor inkomenspolitiek. Voor mensen die de waterschapsbelasting niet kunnen betalen zijn er minima-regelingen die gemeentes in kunnen zetten om mensen te helpen.
- Het waterschap gaat verstandig en verantwoord om met belastinggeld. De organisatie moet zo compact en krachtig mogelijk zijn. We investeren in toekomstbestendige dijken, sluisen, gemalen en waterberging voor waterveiligheid en rivieren, slootjes, meren die bestand zijn tegen extreme hoosbuien en langdurige droogte. Goed waterbeheer en het bewaken van onze waterveiligheid kost geld en dit doen we tegen aanvaardbare kosten.
- Bij alle activiteiten heeft het waterschap oog voor beleid dat meer doelen kan dienen en dat mogelijkheden slim combineert. Vanuit de watertaken kan het waterschap meewerken aan het oplossen van bredere maatschappelijke vraagstukken rond

bodem en klimaat. Te denken valt aan de energietransitie, de transitie naar een circulaire economie, biodiversiteit etc. Door scherp te begroten zijn de kosten nooit hoger dan noodzakelijk.

- ▶ Het waterschap is scherp op de effectiviteit van subsidies. Wanneer een subsidie niet tot resultaten leidt of het onduidelijk is waar het geld precies aan is besteed, wordt de subsidie meteen ingetrokken. Bij misbruik van subsidie wordt het geld teruggevorderd.

Dienstbaar.

- ▶ Het waterschap is er voor iedereen. Dat begint met het bieden van een luisterend oor en het verlenen van goede dienstverlening. Het waterschap hoort te weten wat er speelt en hierop te anticiperen. Inwoners en ondernemers moeten actief worden geïnformeerd over wat er speelt in hun waterschap.
- ▶ Het waterschap heeft een toegankelijke website en beschikt over goede digitale diensten, waarop de informatie helder en begrijpelijk wordt gepresenteerd. Het waterschap is goed bereikbaar. Sociale media worden ingezet om mensen te actief te informeren over actuele zaken en op een laagdrempelige manier te communiceren met inwoners, boeren en bedrijven.
- ▶ Belanghebbenden moeten mee kunnen praten en in een vroeg stadium worden betrokken bij de besluitvorming. Het waterschap werkt actief aan draagvlak.
- ▶ Ondernemers en boeren moeten een apart aanspreekpunt hebben bij het waterschap.
- ▶ Maatschappelijke initiatieven worden omarmd, met name initiatieven die gericht zijn klimaatadaptatie. Er wordt ruimte geboden voor inwoners, boeren en ondernemers om initiatief nemen om tot een oplossing te komen voor problemen in hun leefomgeving.
- ▶ Voor het inkoopbeleid, de basisregistratie, de heffing van belastingen en de uitvoerende watertaken worden vooruitstrevende digitale middelen ingezet om de taken beter en goedkoper uit te voeren. Het waterschap zorgt ervoor dat de systemen betrouwbaar zijn en up-to-date beveiligd zijn in het kader van cybersecurity. Privacy is een groot goed. Het waterschap moet de digitale privacy van de inwoners waarborgen en data goed beheren.
- ▶ Het waterschap gaat met respect om met ons cultureel erfgoed en biedt inwoners de mogelijkheid om kennis te maken met het cultureel erfgoed door deze open te stellen bij bijvoorbeeld open monumentendagen.
- ▶ Het waterschap geeft ondernemers de ruimte en stimuleert ondernemers het beste te doen. Duidelijke én begrijpelijke regels helpen daarbij. Deze regels zijn niet strenger dan landelijke of Europese wet- en regelgeving.
- ▶ Het waterschap moet zich goed voorbereiden op zijn taken binnen de Omgevingswet, die een andere manier van werken vraagt. Duidelijk moet in kaart worden gebracht welke watergebiedsplannen op orde zijn, welke projecten in uitvoering zijn en waar inwoners en ondernemers rekening mee kunnen houden. Het waterschap zorgt dat er een aparte leidraad komt voor participatie, mocht deze nog niet zijn opgesteld als onderdeel van het Waterbeheerprogramma. De Omgevingswet is een kans voor het waterschap om de samenwerking met andere overheden te verbeteren en de waterbelangen actief op de kaart te zetten.

Innovatie.

- ▶ Bij innovatie werken overheid en bedrijfsleven goed samen. Het waterschap stimuleert en faciliteert innovatieve en creatieve initiatieven die van belang zijn en gerelateerd zijn aan water, bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie of schoon water. Waterschappen zouden aan kunnen sluiten bij lokale startup initiatieven. Innovatieve oplossingen worden slim ingezet en aan elkaar verbonden. Investerings in innovatie worden gedaan als de omgeving hiervan toekomstbestendig en waterveilig wordt. Beter, sneller, goedkoper en minder last voor inwoners en ondernemers gelden als criteria.
- ▶ Experimenten voeren we graag uit met het Nederlandse bedrijfsleven, waaronder de agrarische sector, zodat we voorop blijven lopen op het vlak van waterbeheer.
- ▶ Het waterschap heeft veel bezittingen, zoals sluizen, bruggen, gemalen en rioolwaterzuiveringen, die tijdig onderhouden moeten worden en vervangen als dit nodig is. Het waterschap maakt daarbij gebruik van de nieuwste technieken, die zorgen voor een efficiënter gebruik en bespaart daarmee geld.

